

Sångsvan

Förekommer i olika vattenmiljöer över hela landet. Efter att ha varit kraftigt tillbakaträngd till avlägsna delar av Lappland under tidigt 1900-tal har sångsvanen ökat kraftigt från mitten av 1900-talet och ökningen har accelererat sedan 1980-talet. Flyttfågel.

Ekologiska krav

Sångsvanen är knuten till vegetationsrika grunda sjöar, tjärnar eller dammar. Den häckar ibland på blöta myrar utan att det finns egentliga gölar. Häckningar förekommer även vid vattendrag och längs kusterna. Småvatten mindre än 0,1 hektar accepteras. Omgivningen verkar inte ha någon större betydelse och kan bestå av skog lika gärna som öppen mark.

Boet läggs i vegetationen nära öppet vatten. Efter kläckningen vandrar ibland svanfamiljen iväg till bättre födosöksområden, särskilt om boet legat vid ett litet vatten.

Förr ansåg man att sångsvanen var mycket störningskänslig, men under senare årtionden har den börjat häcka i allt större utsträckning nära människan. Sångsvanar som häckar i inre Norrlands skogstrakter är i allmänhet mer störningskänsliga än i övriga delar av landet.

Utbredning och regionala skillnader

Sångsvanen häckar spritt över hela landet utom i fjällen.

Indikator på skyddsvärd skog

Saknar signalvärde för skyddsvärda skogsmiljöer.

Faktorer som missgynnar eller hotar arten

Lokalt kan störningar under botiden leda till att häckningar spolieras.

Behov av hänsyn – allmänt

I normalfallet är god miljöhänsyn tillräckligt. Hänsyn ska främst tas mot boplatser så att störning under ruvningstiden undviks.

Miljöhänsyn vid skogsbruksåtgärder

- Undvik skogsbruksåtgärder i närheten av boplatser (ca 100 m i skog, 200 m i öppen eller delvis öppen mark) under 1 april–31 maj, eller tills ungarna lämnat boet.
- Lämna funktionella kantzoner mot gölar, myrar och andra tänkbara häckningsplatser.

Tips på ytterligare åtgärder som gynnar arten

- Restaurering av våtmarker i skogslandskapet gynnar i många fall sångsvanen.
- Skapa större viltvatten.
- Det kan i vissa fall vara motiverat att hugga bort igenväxande träd och buskar intill tidigare öppna dammar och kärr.

Områdesskydd och frivilliga avsättningar

Häckande sångsvan är inte i behov av områdesskydd eller frivilliga avsättningar.

Skogsvårdslagstiftningen

- Lämna skydds-zoner med träd och buskar mot hänsynskrävande miljöer, som myrar och sjöar, äldre skog på uddar och öar i vatten och myrmarker m.m. (SKSFS 7:17).
- Lämna en skydds-zon utmed sjöar, vattendrag m.m. oplanterad eller planterad med löv (SKSFS 7:22).
- Markbered inte i skydds-zoner mot sjöar, vattendrag eller våtmarker (SKSFS 7:29).

Lästips

Artfakta för sångsvan. ArtDatabankens webbplats,
<http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/100045>

Populationsstorlek: 6000 par

Populationsutveckling:

1980–2012: ökning 1000 %

2001–2012: ökning 24 %

Rödlistestatus 2015: Livskraftig (LC)

Fågeldirektivets Bilaga 1: Ja

